

Het locomotiefje

Eens liep tussen Popma en Priegel een stoomtreintje en voorin de locomotief zat een machinist, die Piet heette. Hij reed al vijftien jaar tussen die twee stadjes heen en weer en was heel welgemoed.

's Ochtends klom hij op zijn bankje, zette zijn trommel met boterhammetjes en zijn flesje thee voor zich neer en begon te rijden. Hij reed tot het donker werd en dan stapte hij uit en ging zijn locomotiefje poetsen tot alles blonk als een spiegel. Iedereen kende Piet en onderweg wuifden de boeren op het land en de dienstmeisjes achter de ramen naar de vrolijke machinist. Dikwijls kwamen de reizigers naar voren en maakten een praatje met hem. Zij bekeken de blinkende ketel, de fonkelende pijp en de glanzende ruitjes en zeiden dat het de mooiste locomotief was, die zij ooit gezien hadden. Dan was Piet zo blij, dat hij remde en onderweg op een ijsco trakteerde. Want haast kende hij niet.

Op een dag riep de stationschef hem bij zich. „Piet,” zei hij, „ik heb slecht nieuws voor je. Er komt een elektrische trein. Je bent ontslagen. Vandaag is het de laatste rit”.

Piet stond met open mond.

„En de locomotief?” Zei hij eindelijk, „wat gebeurt daarmee?”

„Die mag je houden,” zei de chef, „we kunnen dat lor niet meer gebruiken.”

Piet ging naar huis, waste zich tot achter zijn oren en begaf zich naar het paleis van de koning. De koning zat op zijn troon en knikte vriendelijk.

„Wel, Piet,” sprak hij, „wat mag het wezen?”

„Majesteit,” zei Piet, „ik ben ontslagen.”

„Ik niet,” zei de koning, „ga door.”

„Ik kan niet doorgaan,” zei Piet, „want er komt een elektrische trein.”

„Ik weet het,” antwoordde de koning, „zo gaat dat in de wereld. Snelheid, vooruitgang en geen ijsco's onderweg. Ik kan er niets aan doen. Volgende onderdaan. Dag Piet.”

Toen begreep Piet, dat hij zich voor niets gewassen had. Hij klom langzaam op zijn locomotief, veegde de tranen uit zijn ogen en reed zijn laatste rit. Overal langs de weg hingen de vlaggen halfstok, en toen de ijscoman het treintje zag aankomen maakte hij een dikke wafel van 25 cent en gaf hem aan Piet.

Hier,” zei hij, „voor niets.” En hij at er ook zelf een. En de tranen vielen als hagelkorrels over zijn wangen.

Toen nu Piet in het stationnetje van Popma was aangekomen, haakte hij de locomotief af en zette hem naast de rails.

„Hij is van mij,” sprak hij, „vijftien jaar heb ik voor hem gezorgd en nu komt hij bij mij in het achtertuintje te staan.” En hij gaf de stoomfluit een felle, doordringende gil en reed door de uitgang van het station de straat op.

Hij reed door de straten van het kleine stadje, langs de slager, de bakker en al zijn vrienden. En allen kwamen in hun deuren staan en riepen:

„Dag Piet! Het is de mooiste locomotief van de hele wereld!”

En Piet belde en floot op zijn fluit en stoomde welgemoed de straten door.

En toen hij bij zijn huisje gekomen was, reed hij recht zijn tuintje in en zette de locomotief daar neer, tussen het duivenhok en de fietsenschuur. En zijn vrouw en kinderen kwamen naar buiten en zagen hun eigen gezichten in de glanzende ketel weerspiegeld. En zelfs de buurvrouwen leunden over hun schuttingen en kamden hun haar in de weerschijn van het fonkelende koper.

Zo stond daar de kleine locomotief, week na week, en de machinist zat ernaast in een leunstoel en rookte zijn pijpje. Af en toe stond hij op, om wat kolen op het vuur te gooien, want de hele buurt kwam bij hem om heet water te halen voor vijf cent per emmer. En zijn vrouw kookte het eten op het bankje, waar hij vijftien jaar gezeten had en droogde de was op de warme buik van de ketel.

Op een prachtige zondagmorgen kreeg de ontslagen machinist opeens een idee.

„We konden wel eens een eind gaan rijden,” sprak hij, „de zon schijnt, de lucht is blauw en we hebben stoom genoeg. Kom, kinderen, klim er maar in!”

En zo reed Piet met zijn vrouw en drie kinderen het tuinhek uit, het stadje door en regelrecht de wijde wereld in.

Buiten was het heerlijk. De bloemen bloeiden in de weilanden, de vogels zongen in de blauwe hemel en de kleine locomotief stoomde blazend en sissend de groene polders door. Piet zat op zijn oude krukje en keek met schitterende ogen om zich heen. De kinderen stoeiden op de ketel en zijn vrouw zette thee van het kokende water. Het was een verrukkelijke morgen.

Maar de middag was niet minder heerlijk. Want zie, juist toen het e'e'n uur geslagen had, zag Piet in de verte zijn dierbaar spoorlijntje, waar hij vijftien jaren lang, dag in dag uit, over heen gereden had. En hij zag ook de ijzeren brug, waarvan hij elk spijltje kende, en midden op die brug stond de elektrische trein, stokstijf en stil en zo dood als een pier. Piet blies stoom af, remde en krom tegen de helling van de grasberm omhoog. Hij liep langs de wagens naar voren, toen opeens uit een coupe' raampje het hoofd van de koning naar buiten stak.

„Ha, die Piet,” zei de koning, „we zitten vast. We hebben geen stroom meer. Dit is een trein van niks, onder ons gezegd.”

De brave machinist zweeg. „Piet,” zei de koning, „over een uur moet ik in mijn paleis zijn, om het land te regeren. Wil je me helpen?”

„Dat wil ik,” zei Piet, „en dat zal ik ook. Stap maar in, majesteit, mijn locomotief staat klaar.” En de koning klauterde de spoordijk af en stapte op de locomotief van de ontslagen machinist. Hij ging op het krukje zitten, dronk een kop thee en zei:

„Piet, zet 'm op, anders gaat het land naar de kelder.”

En Piet liet zijn fluit blazen, gooide alle remmen los en daar reden ze dwars door de weilanden naar de residentie van de koning.

„Harder, Piet,” zei de koning, „want als ik er over een uur niet ben, is het land reddeloos verloren.”

En Piet bond de veiligheidsklep dicht, draaide de stoomkraan vol en riep tot zijn drie kinderen: „Alle steenkool op het vuur! En als het wagentje leeg is, ga er dan zelf inzitten!”

En alle kolen werden op het vuur gegooid, zodat het keteltje bijna barstte van de stoom. En de vrouw van de machinist ging met haar drie kinderen, haar theepot en haar goeie goed in het lege kolenwagentje zitten en riep:

„Haak maar los, Piet! *Wij* redden het wel!” Want zij was een nobele vrouw en zij begreep, dat het landsbelang voor alles ging. En zo stoomde het locomotiefje met verschrikkelijke snelheid over de aarde en ratelde door de straten van de residentie, recht onder de poort door van het koninklijk paleis en hield stil midden in de zaal, waar alle ministers van het land bijeen zaten. De koning sprong eruit en

riep: „Jongens, zeg 's eerlijk, ben ik op tijd?“ „Majesteit,“ sprak de eerste, „als U één minuut later was gekomen, was de deur dicht geweest en had U op straat gestaan. Want een koning, die niet op tijd is, dat is een sufferd en die zetten we op straat. Dan hadden we geen koning meer gehad en was er revolutie gekomen. En dan was het land naar de kelder gegaan. En daarom zeg ik: een hoeraatje voor Piet!“ En alle ministers namen hun steken af en riepen hoera voor Piet. En hij mocht tussen hen aan tafel zitten, omdat hij er nu toch eenmaal was, en hij deed mee aan de besprekingen. En hij verbaasde ieder door zijn helder verstand, zijn diepe opmerkingen en zijn ongewassen gezicht. En een van de eerste besluiten was, om de locomotief daar te laten staan en van de zaal een klein museum te maken, ter herinnering aan het feit, dat het land op het nippertje gered was.

En zo kwam er een dik touw om de locomotief en een man met een pet op, die een kwartje vroeg als je erin wou. En Piet zat op zijn oude bankje met zijn flesje thee en zijn boterhammentrommeltje, en hij legde aan de bezoekers uit hoe het gegaan was, wat hij gedacht had en hoe hij op het idee gekomen was. En hoewel hij wist, dat hij het land gered had, bleef hij een bescheiden, aardige, vriendelijke man. En dat was nog het grootste wonder en daarom kostte het ook een kwartje, als je erin wilt.

Godfried Bomans